

คุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายสัญชาติพม่าในจังหวัดสมุทรสาคร

ภัทรดี ศรีทองใบ¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิต ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงคุณภาพชีวิตแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายสัญชาติพม่าในจังหวัดสมุทรสาคร โดยเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายสัญชาติพม่า จำนวน 40 คน ผลการวิจัยพบว่า แรงงานพม่ามีปัญหาในด้านต่าง ๆ และควรมีการปรับปรุงแก้ไขดังนี้ ด้านกฎหมายแรงงานและกฎหมายว่าด้วยแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ด้านกฎระเบียบของทางราชการที่เกี่ยวกับสวัสดิการการคุ้มครองแรงงานต่างด้าว ด้านการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านแรงงานต่างด้าว ด้านการจัดการคุณภาพชีวิต ปัญหายาเสพติด การค้ามนุษย์ การว่างงาน การลักลอบเข้าเมือง และการศึกษา การจัดการด้านเศรษฐกิจแรงงาน หลักเกณฑ์มาตรฐานฝีมือแรงงาน และการไม่ได้รับค่าแรงตามกฎหมาย ด้านสุขภาพ การบริการสุขภาพของรัฐ และด้านการพัฒนาการจัดการคุณภาพชีวิต

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิต, กฎหมายแรงงาน, แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย, สวัสดิการคุ้มครองแรงงาน

¹ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะและการจัดการ
ที่อยู่: มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต 1761 ถนนพัฒนาการ สวนหลวง กรุงเทพฯ 10250
Email: pat.dee999@gmail.com

Life Quality of Illegal Myanmar Laborers in Samut Sakhon Province

Patarawadee Srithongbai¹

Abstract

The objectives of this research were to study life quality, problems and guidance for solving the problems of life quality of illegal Myanmar laborers in Samut Sakhon Province. Data collection employed in-depth interviews from key informants and those involved with illegal Myanmar labor activities totaling 40 persons. The research revealed various problems as follows: Labor laws and official regulations on welfares of alien; operation of responsible agencies on alien labor; life quality management; social concerns by government, narcotics problems, human trafficking, unemployment, illegal entry and education; economic concerns by government management; health concerns; and life quality development management.

Key words: Life quality, labor laws, illegal alien labor, labor welfares

¹Ph.D. student, Public Policy and Management Programme.

Address: Kasem Bundit University, 1761 Patanakarn Road, Suan luang, Bangkok 10250

Email: pat.dee999@gmail.com

บทนำ

ประเทศไทยมีแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมายและถูกต้องตามกฎหมายเข้ามาทำงาน เนื่องจากการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศ จากภาคเกษตรกรรมมาเป็นภาคอุตสาหกรรมที่เติบโตอย่างรวดเร็ว เป็นสาเหตุให้มีความต้องการแรงงานต่างด้าวมากขึ้น ส่วนใหญ่อยู่ในภาคการผลิตที่ไม่เป็นทางการ ไม่มีโครงสร้างระบบและวิธีการที่ชัดเจนตามกฎหมาย จึงเป็นเหตุทำให้เกิดปัญหาการไม่ได้รับสิทธิคุ้มครองจากประกันสังคมตามกฎหมาย ไม่สามารถเข้าถึงบริการของภาครัฐ ส่งผลให้แรงงานต่างด้าวขาดสถานะทางกฎหมาย มีการจ้างงานที่ไม่มั่นคง มีวิธีการจ้างงานที่แตกต่างไปจากแบบแผนทั่วไป มีรายได้จำกัด / ไม่สม่ำเสมอ มีความเสี่ยงสูง ขาดสิทธิประโยชน์การรวมตัว การเจรจาตามกฎหมายแรงงาน รวมทั้งขาดสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายแรงงาน เช่น วันหยุด ชั่วโมงการทำงาน สวัสดิการด้านต่างๆ การถูกเอารัดเอาเปรียบ และเลือกปฏิบัติจากนายจ้างจึงทำให้เกิดปัญหาคุณภาพชีวิตอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จังหวัดสมุทรสาคร มีทรัพยากรที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก เป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่มีแรงงานต่างด้าวทั้งผิดกฎหมายและถูกต้องตามกฎหมาย เข้ามาทำงานเป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่เป็นแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ปัญหาคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าในจังหวัดสมุทรสาครปัจจุบันอาจอยู่ในสภาพความเสี่ยงที่จะถูกล่วงละเมิดในรูปแบบต่างๆ จากนายหน้า นายจ้าง สถานประกอบการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ขาดการมีส่วนร่วมในการประกอบกิจกรรมทางศาสนา บริการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และสุขอนามัยมักมีความแออัดส่งผลต่อคุณภาพชีวิต แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายเป็นปัญหาต่อการเป็นพาหะนำ

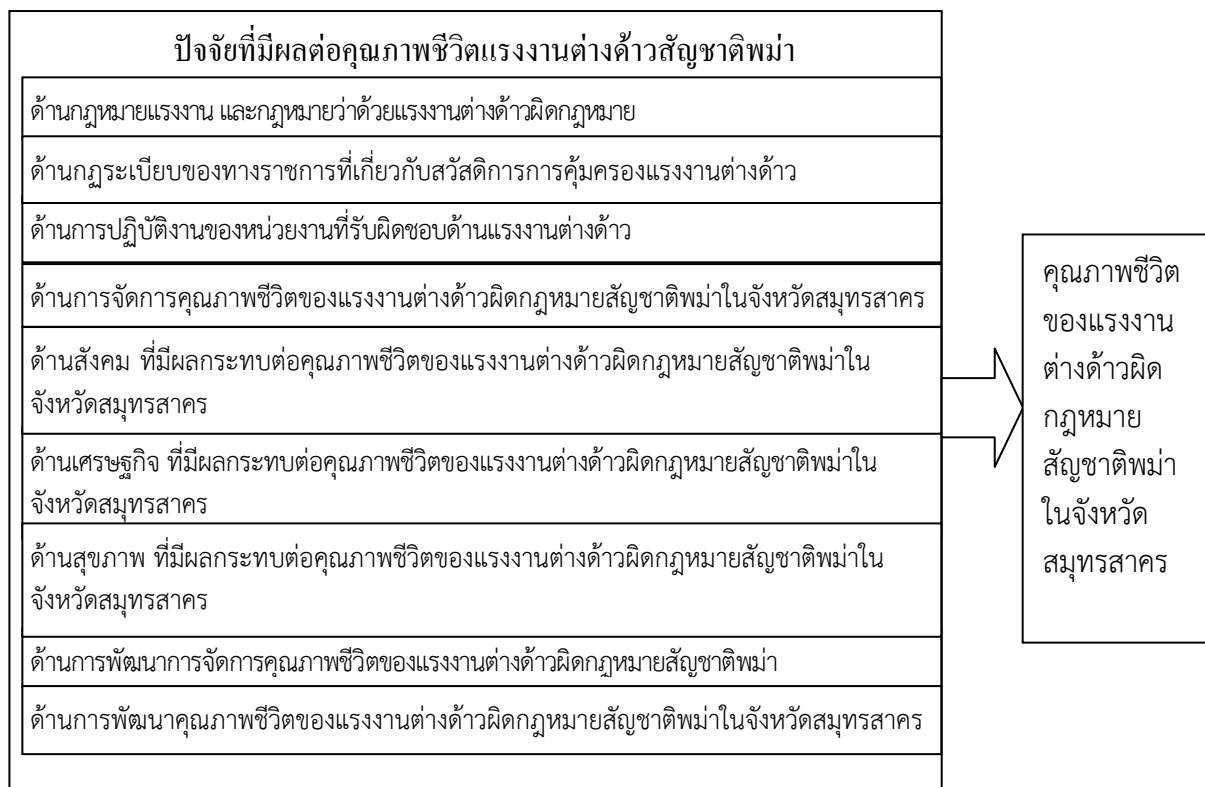
โรคติดต่อที่ประเทศไทยเคยควบคุมได้ สาเหตุเกิดจากการเข้ามาโดยไม่ได้รับการตรวจโรค ไม่สามารถเข้าถึงสิทธิด้านสาธารณสุขเพื่อตรวจสุขภาพ กรณีแรงงานต่างด้าวที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนอนุญาตทำงานและไม่มีบัตรประกันสุขภาพ ยิ่งไปกว่านั้นปัญหาดังกล่าวของแรงงานต่างด้าว ยังเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยถูกกีดกันทางการค้า การส่งออกสินค้า ด้วยข้ออ้างว่าชนชั้นแรงงานถูกเอารัดเอาเปรียบ ถูกขูดรีดค่าแรงงาน ฯลฯ

จากปัญหาข้างต้น มีประเด็นสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อในด้านคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะแรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมาย ต้องพบอุปสรรคและความล่าช้าของกระบวนการพิสูจน์สัญชาติ การไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ขั้นพื้นฐานที่ดีจากนายจ้างเจ้าของสถานประกอบการ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและให้ความสำคัญต่อปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายสัญชาติพม่า จึงต้องการศึกษาและเจาะลึกถึง ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายสัญชาติพม่าในจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อทำให้มีคุณภาพชีวิตดีขึ้นอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาคุณภาพชีวิตแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายสัญชาติพม่าในจังหวัดสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายสัญชาติพม่าในจังหวัดสมุทรสาคร

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เจาะลึก กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งผู้วิจัยใช้การคัดเลือกโดยวิธีเจาะจง (purposive sampling) จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าในจังหวัดสมุทรสาครซึ่งแบ่งออกได้เป็น 5 กลุ่ม จำนวน 24 คน ประกอบด้วย กลุ่มนักรบเมือง ในฐานะผู้กำหนดนโยบายสาธารณะด้านแรงงานต่างด้าวของประเทศไทยกลุ่มเจ้าหน้าที่รัฐระดับสูง ในฐานะผู้รับนโยบายไปปฏิบัติเกี่ยวกับการแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวในจังหวัดสมุทรสาคร ทั้งในส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น กลุ่มนายจ้าง/เจ้าของโรงงานที่มีแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าทั้งที่เข้าเมืองถูกต้องตามกฎหมายและไม่ถูกกฎหมายเป็นพนักงาน กลุ่มนักวิชาการ ในฐานะที่เป็นผู้รู้ดีในเรื่องนี้ เนื่องจากเป็นผู้ศึกษาติดตามพฤติกรรม และมีประสบการณ์จริงเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร และกลุ่มแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ในฐานะเป็นผู้ได้รับผลกระทบกับคุณภาพชีวิตและมีส่วนได้ส่วนเสียจากการรับจ้างทำงาน โดยศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายสัญชาติพม่าในจังหวัดสมุทรสาคร รวม 9 ปัจจัย ตามกรอบการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาปัญหาของคุณภาพชีวิตแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายสัญชาติพม่าในจังหวัดสมุทรสาคร สรุปโดยรวมได้ดังนี้

ปัญหาคุณภาพชีวิตแรงงานต่างด้าว เกิดจากการจ้างงาน ประเภทของงาน ค่าตอบแทนแรงงานและสวัสดิการ ความมั่นคง ความปลอดภัยในการดำรงชีวิต รวมถึงการบริการสาธารณสุขที่มีกฎหมาย กฎระเบียบรองรับ

โดยกำหนดปัจจัยหลักรวม 4 ด้าน คือ คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมและสภาพแวดล้อม

การให้บริการพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและสุขอนามัย มีความแออัดและไม่ได้รับการจัดการที่ดีในการอยู่อาศัย ปัญหาด้านสุขอนามัย เด็กหลายคนเจ็บป่วยด้วยโรคผิวหนัง โรคทางเดินหายใจ และอยู่ในภาวะทุพโภชนาการ เพราะได้รับสารอาหารไม่เพียงพอและขาดอาหาร เป็นต้น อีกทั้งยังมีภาวะโรคเครียด ซึมเศร้า หวาดกลัว หรือแยกตัวจากสังคม

การถูกนายจ้างกระทำการทารุณหรือจำกัดเสรีภาพ จากการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รัฐและนายหน้าจัดหาแรงงานโดยมิชอบในการเข้าเมือง ตลอดจนการตกเป็นเหยื่อธุรกิจนอกระบบต่างๆ อาทิ ธุรกิจค้ายาเสพติด ธุรกิจบริการทางเพศ ฯลฯ และกฎระเบียบของทางราชการจะเน้นที่แรงงานถูกต้องตามกฎหมาย แต่ผู้ประกอบการจำเป็นต้องใช้แรงงานผิดกฎหมาย เพราะความขาดแคลน

นอกจากนี้ยังถูกดำเนินคดีนอกกระบวนการยุติธรรม ถูกทรมาน ชุกรโซ่ ถูกจับกุม คุมขังตามอำเภอใจด้วยข้อหาทำงานผิดประเภท ถูกบังคับใช้แรงงาน และยังถูกละเมิดร่างกาย จิตใจ โดยบางครั้งเป็นการกระทำจากฝ่ายเจ้าหน้าที่ จากข้าราชการและตำรวจทุจริตนายจ้างไร้ศีลธรรม และพวกนักเลงอันธพาล

ปัญหาที่เกิดขึ้นมาไม่ว่าจะเป็นเรื่องการค้ามนุษย์ ยาเสพติด อาชญากรรม ปัญหาสาธารณสุขเรื่องโรคต่างๆ เกิดมาจากปัญหาที่ทุกคนยอมรับคือคนเหล่านี้เข้ามาอยู่ในประเทศ ในสถานภาพที่ยังไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ต้องหลบซ่อนตัว ซึ่งรัฐบาลตระหนักและเข้าใจว่ามีแรงงานต่างด้าวมากถึง 2-3 ล้านคน ถ้าไม่ดูแลอย่างเป็นระบบและถูกต้อง จะเกิดปัญหาของทั้ง 2 ฝ่าย และเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้องตามหลักมนุษยธรรม

การจ้างแรงงานและสวัสดิการ ที่ไม่ได้รับค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ชั่วโมงการทำงาน และสภาพการทำงานตามที่กฎหมายกำหนด ขั้นตอนในการร้องเรียนตามกฎหมายยังมีข้อจำกัด และยังมีปัญหาในเรื่องการสื่อสาร ภาษา และมีอคติต่อแรงงานข้ามชาติ รวมถึงขั้นตอนในการคุ้มครองสิทธิแรงงานมีระยะเวลาดำเนินการค่อนข้างยาว แต่มักจะถูกผลักดันส่งกลับอย่างรวดเร็ว โดยยังไม่ได้เข้าถึงกลไกการคุ้มครองสิทธิ

2. ผลการศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหา และข้อเสนอแนะที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายสัญชาติพม่าในจังหวัดสมุทรสาคร สรุปโดยรวมได้ดังนี้

รัฐบาลชะลอการผลักดันแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายกลับประเทศ รวมทั้งเปิดให้ขึ้นทะเบียนต่างด้าวผิดกฎหมาย เพื่อเพิ่มปริมาณแรงงานให้ถูกต้องตามความจำเป็น และจัดตั้งคณะทำงานร่วมกันทั้งภาครัฐและเอกชนหาทางออกการแก้ไขปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้น

ขยายความคุ้มครองการประกันสังคมไปสู่แรงงานนอกระบบให้มากที่สุด ให้เกิดระบบประกันสังคมถ้วนหน้า รวมทั้งเตรียมความพร้อมแก้ปัญหาเงินกองทุนประกันสังคมจะไหลออกไปเป็นจำนวนมากในอนาคต

จัดสวัสดิการทั้งแรงงานต่างด้าวที่ถูกกฎหมายและไม่ถูกกฎหมายให้เท่าเทียมกัน อย่างเพียงพอ ลงโทษอย่างจริงจังกับผู้ประกอบการทั้งที่ถูกกฎหมายหรือไม่ถูกกฎหมาย ที่ทำผิดกฎหมายแรงงานและสวัสดิการคุ้มครองแรงงาน แรงงานเด็กควรเคร่งครัดเอาจริงห้ามทำงานกลางคืน เพื่อการคุ้มครองการล่วงละเมิดทางเพศ

จัดตั้งกลไกตรวจสอบการละเมิดสิทธิของแรงงานต่างด้าว การให้สิทธิอุดหนุนกรณีถูกส่งกลับ การถูกนายจ้างกระทำทารุณหรือจำกัดเสรีภาพ การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐโดยมิชอบ การตกเป็นเหยื่อธุรกิจนอกระบบ

ต่างๆ อาทิ ธุรกิจค้ายาเสพติด ธุรกิจบริการทางเพศ ฯลฯ ที่สำคัญควรเข้มงวดการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของแรงงานต่างด้าว และการลงโทษโดยปราศจากกระบวนการยุติธรรม แสวงหาทรัพยากรและมาตรการต่าง ๆ มาส่งเสริมคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวที่อพยพมาหาแนวทางในการจัดการปัญหาร่วมกัน ไม่ผลักภาระจนทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานต่างๆ ละเมิดสิทธิของแรงงานต่างด้าว กลายเป็นปัญหาให้กับสังคมไทย

ควรตั้งคณะกรรมการพิจารณาการดำเนินงานขององค์การเอกชนต่างประเทศ ตามระเบียบกระทรวงแรงงาน และจัดตั้งหน่วยงานราชการที่สามารถทำงานร่วมกันแบบบูรณาการให้มีกระบวนการติดตามตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง และจริงจังให้เป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ มีฐานข้อมูลความต้องการแรงงานของผู้ประกอบการอย่างชัดเจน ทั้งจำนวนแรงงานและประเภทของงาน

ควรเพิ่มเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองและบุคลากรวิชาชีพแพทย์หญิงที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับเด็กให้มีจำนวนเพียงพอ มีความรู้ความเข้าใจในประเด็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเด็กและการคุ้มครองเด็ก ตลอดจนพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศอื่น ๆ

ด้านเศรษฐกิจในแต่ละปีควรมีรายงานที่ชัดเจนถึงจำนวนแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าที่แน่นอน มีการจัดขึ้นแรงงานตามทักษะ มีการอบรมให้กับแรงงานต่างด้าวนายจ้างก็ต้องมีการปฏิบัติตามกฎหมายที่จริงจัง ให้ความสำคัญเป็นธรรมกับลูกจ้างสัญชาติพม่า เคร่งครัดการปฏิบัติตามกฎหมาย และกำหนดโทษให้สูงขึ้น โดยเฉพาะในกรณีที่มีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปเกี่ยวข้อง

จัดให้มีการพัฒนาฝีมือตนเองด้วยการเปิดการอบรมทักษะฝีมือแรงงานขึ้น จะทำให้ผลผลิตออกมามีคุณภาพสูงขึ้น และลดการสูญเสียของชิ้นส่วนลงมาก มีการประชาสัมพันธ์

ให้แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าเข้าประกันสังคมทุกคน จึงทำให้รายจ่ายของโรงงานด้านการรักษาพยาบาลลดลงมาก บริษัทจึงสามารถจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตของแรงงานและครอบครัวได้ดีขึ้น

ทำการป้องกันโรคครบตามแผนปฏิบัติการภายใต้บันทึกความเข้าใจ ว่าด้วยความร่วมมือด้านสาธารณสุขระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลพม่าเพื่อให้การดูแลสุขภาพประชาชนได้ดียิ่งขึ้น เพิ่มความเข้มแข็งระบบการควบคุมป้องกันโรคทั้ง 2 ประเทศในฐานะประเทศสมาชิกอาเซียน มีการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงผ่านสมาคมประมง หรือ นายจ้างภาคการเกษตรด้วยภาษาที่แรงงานเข้าใจและสื่อสารได้จะช่วยให้ลดปัญหาลงได้บ้าง นอกจากนี้รัฐบาลจะต้องจัดอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขให้แรงงานต่างด้าว หรือ อสต. เพื่อเป็นสื่อบุคคลร่วมกันดูแลสุขภาพของคนต่างด้าว เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบป้องกันและควบคุมโรคเมื่อไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ลดช่องว่างด้านภาษา ซึ่งได้ทดลองจัดอบรมแล้วในพื้นที่ตัวอย่างของจังหวัดสมุทรสาคร ประสบผลสำเร็จ ไม่พบโรคระบาดในพื้นที่พักอาศัยของแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่ามาเป็นระยะเวลานานมากแล้ว

มีมาตรการเข้มงวดกวดขันควบคุมกลุ่มนายหน้าที่ลักลอบพาคนต่างด้าวเข้ามาในประเทศไทยอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมีมาตรการในการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องของประเทศไทยให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างสุจริตและจริงจัง โดยให้เป็นไปตามตัวบทกฎหมายอย่างเคร่งครัด มีการลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดอย่างเด็ดขาด เพราะถ้าหากปล่อยประละเลยให้เข้าประเทศมาแล้ว ประเทศไทยจะตกอยู่ภายใต้กฎกติกาในเรื่องของสิทธิมนุษยชนตามหลักสากล

ที่สำคัญควรส่งเสริม และพัฒนาฝีมือแรงงาน เสริมสร้างศักยภาพองค์ความรู้ และความสามารถของกำลังแรงงานเพื่อขยายโอกาส

และเพิ่มทางเลือกในการประกอบอาชีพและมีการทำงาน รวมทั้งจัดระบบการทำงานตลอดจนคุ้มครองดูแลให้แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ให้ความมั่นคง มีความปลอดภัย ได้รับค่าตอบแทนการทำงานที่เป็นธรรม และมีคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ดีด้วยการบริหารจัดการให้แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ให้มีหลักประกันการดำรงชีวิตที่มั่นคง

หัวใจหลักที่จะเข้าไปดูแลคนกลุ่มนี้คือต้องทำให้คนเหล่านี้ออกมาแสดงตัวให้ชัดเจนเพื่อให้รัฐบาลไทยเข้าไปให้การบริการดูแลด้านการพิสูจน์สิทธิได้ง่าย ลงทะเบียนง่าย อุปสรรคน้อยลง รวมทั้งการพิจารณาทบทวนเรื่องค่าใช้จ่ายและความสะดวกสบายอื่น ๆ

อย่างไรก็ตามกฎหมายแรงงานเกี่ยวกับการจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวจะกลายเป็นวิกฤตหรือโอกาสของอุตสาหกรรมไทยขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของภาครัฐ หากเป็นระบบประเทศไทยจะหลุดพ้นข้อกล่าวหาเรื่องการใช้แรงงานเถื่อนที่ขัดกับการค้าระหว่างประเทศ ที่นำมาใช้เป็นข้ออ้างในการกีดกันการค้าจากไทย ซึ่งจะส่งผลต่อการส่งออกและภาพรวมเศรษฐกิจไทยทั้งในปัจจุบันและอนาคต

สรุปและอภิปรายผล

1. ปัจจัยด้านกฎหมายแรงงาน และกฎหมายว่าด้วยแรงงานต่างด้าว พบว่า ภาคธุรกิจของไทยยังไม่พร้อมปฏิบัติตามกฎหมายแรงงานต่างด้าวในการแก้ ปัญหาส่งแรงงานต่างด้าวที่ยังไม่ได้พิสูจน์สัญชาติกลับประเทศ จึงเสนอให้รัฐบาลชะลอการผลักดันแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายกลับประเทศ ผ่อนผันให้อยู่ได้ชั่วคราว และอนุญาตให้ทำงานตามมติคณะรัฐมนตรี รวมทั้งเปิดให้ขึ้นทะเบียนต่างด้าวผิดกฎหมายอีก เพื่อเพิ่มปริมาณแรงงานให้ถูกต้องตามความจำเป็น และขอให้ตั้งคณะทำงานร่วมกันทั้งภาครัฐและเอกชนแก้ไขปัญหาการจ้าง

แรงงานและสวัสดิการ ที่ไม่ได้รับค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ชั่วโมงการทำงานและสภาพการทำงานตามที่กฎหมายกำหนด ลดขั้นตอนในการร้องเรียนเรื่องสิทธิแรงงานตามกฎหมาย ขยายความคุ้มครองการประกันสังคมไปสู่แรงงานนอกระบบให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดระบบประกันสังคมถ้วนหน้า การจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวตามกฎหมาย แรงงานจะกลายเป็นวิกฤตหรือโอกาสของอุตสาหกรรมไทย ขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของภาครัฐ หากเป็นระบบประเทศไทยจะหลุดพ้นข้อกล่าวหาเรื่องการ ใช้แรงงานเถื่อนที่ขัดกับการค้าระหว่างประเทศ ที่ถูกนำมาใช้เป็นข้ออ้างในการกีดกันการค้าจากไทย ซึ่งส่งผลกระทบต่อส่งออกและภาพรวมเศรษฐกิจไทยทั้งในปัจจุบันและอนาคต สอดคล้องกับ รักข์ กฤติยา (2540) ที่ศึกษาเรื่อง ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองแรงงานกับแรงงานต่างด้าวที่มีขอบด้วยกฎหมาย ซึ่งพบว่า แรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่เป็นแรงงานไร้ฝีมือ อัตราค่าจ้างค่อนข้างต่ำ วันและเวลาทำงานปกติสูงกว่าที่กฎหมายคุ้มครองแรงงานกำหนด ซึ่งเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายคุ้มครองแรงงานทั้งเป็นการละเมิดหลักการที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาและข้อแนะนำขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ แต่เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองทำให้แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาอย่างผิดกฎหมายจะต้องถูกส่งตัวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร โดยไม่สามารถฟ้องร้องเพื่อให้นายจ้างปฏิบัติตามกฎหมายแรงงานได้

2. ปัจจัยด้านกฎระเบียบของทางราชการ พบว่า การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน แรงงานต่างด้าวตามมาตรฐานสากลตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของแรงงานย้ายถิ่นฯ ควรจะนำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของไทย แม้กฎระเบียบของทางราชการจะเน้นแรงงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย แต่ผู้ประกอบการยังจำเป็นต้องใช้แรงงานผิดกฎหมายเพราะความ

ขาดแคลน การจัดสวัสดิการควรจะให้เท่าเทียมกันทั้งแรงงานต่างด้าวที่ถูกกฎหมายและไม่ถูกกฎหมาย ควรจะต้องเอาโทษอย่างจริงจังกับผู้ประกอบการ ที่ทำผิดกฎหมายแรงงานและสวัสดิการคุ้มครองแรงงาน ต้องยึดหลักความเห็นใจเพื่อนมนุษย์ที่ต่างก็ได้ประโยชน์ร่วมกัน ควรมีการแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบว่าด้วยแรงงานต่างด้าว ให้มีสิทธิร้องทุกข์ในกรณีถูกละเมิดเสรีภาพและสิทธิมนุษยชน บริการเกี่ยวกับสวัสดิการต่างๆ ไม่สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะมีแรงงานต่างด้าวมาก และแรงงานต่างด้าวมีรายได้น้อยไม่มีเงินพอที่จะจ่ายค่าธรรมเนียมการขึ้นทะเบียนประกันสังคมหรือซื้อประกันสุขภาพ จึงเป็นเรื่องที่สำนักงานประกัน สังคม (สปส.) จะต้องรับผิดชอบแก้ไขต่อไป แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าที่ขึ้นทะเบียนทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมายควรได้รับสิทธิประโยชน์ทุกกรณี รัฐบาลควรหามาตรการการแก้ไขในบุคคลพลัดถิ่นหรือคนไร้สัญชาติเพราะเหตุผลทางความคิดเห็นที่ผิดพลาดทางการเมืองด้วย ทำบัญชีสถิติจำนวนแรงงานไทย แรงงานต่างด้าว ตามประเภทของธุรกิจอย่างจริงจัง และมีระบบการตรวจสอบได้เพื่อจะได้ทราบว่าประเทศไทยต้องการแรงงานต่างด้าวแท้จริงจำนวนเท่าไร จะเป็นแนวทางหนึ่งในการผ่อนปรนการใช้แรงงานต่างด้าวทั้งที่ถูกและไม่ถูกกฎหมาย ควรพิจารณาแก้ไขระเบียบให้สอดคล้องกับสภาพ แวดล้อมสถานการณ์แรงงานปัจจุบัน ความเอื้ออาทรต่อกันทุกๆ ฝ่าย จะทำให้การดำเนินการด้านสวัสดิการและการคุ้มครองแรงงานบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลโดยรวมในทุกๆ ด้าน

3. การปฏิบัติงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านแรงงานต่างด้าว พบว่า หน้าที่กระทรวงสาธารณสุขจะต้องดำเนินการตรวจสอบสุขภาพและประกันสุขภาพแก่แรงงานต่างด้าว สัญชาติพม่า ที่ได้รับการขยายเวลาให้อยู่ใน

ราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว กรมการจัดหางาน พิจารณาอนุญาตทำงานให้แก่แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า โดยแรงงานต่างด้าวต้องยื่นคำขอและชำระค่าธรรมเนียมตามอัตราที่กฎหมายกำหนด และเร่งรัดให้แรงงานต่างด้าวดังกล่าวเข้ารับการพิสูจน์สัญชาติ ให้แล้วเสร็จในเวลาที่กำหนด เมื่อแรงงานต่างด้าวได้รับการพิสูจน์สัญชาติแล้วให้ยื่นคำขอใบอนุญาตทำงานใหม่ โดยชำระค่าคำขอและค่าธรรมเนียมในอัตราที่กฎหมายกำหนด ส่วนสำนักงานประกันสังคม ดำเนินการให้แรงงานต่างด้าวที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติได้เข้าสู่ระบบประกันสังคม การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่าที่กระทรวงแรงงานเสนอให้เร่งรัดพิสูจน์สัญชาติแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ที่ได้รับการผ่อนผันตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อปี พ.ศ. 2555 ให้กระทรวงมหาดไทยออกประกาศรับรองการใช้เอกสารแทนหนังสือเดินทาง และกำหนดเงื่อนไขรองรับการเดินทางออกนอกราชอาณาจักรของแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า เพื่อไปพิสูจน์สัญชาติในประเทศของตน รวมทั้งให้สามารถใช้หนังสือเดินทางชั่วคราวหรือเอกสารรับรองบุคคล เพื่อขอรับการตรวจลงตรา/ประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร สำนักงานตำรวจแห่งชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดในการปราบปราม จับกุม ดำเนินคดีแรงงานต่างด้าวที่ไม่พิสูจน์สัญชาติและลักลอบทำงานรวมทั้งนายจ้างที่ลักลอบจ้างแรงงานต่างด้าว ผู้นำพาและผู้ให้ที่พักพิงแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อป้องกันและเร่งรัดให้แรงงานต่างด้าวและนายจ้างปฏิบัติตามกฎหมายด้านให้เป็นไปตามกฎหมายที่ทางราชการได้ผ่อนผันให้รัฐบาลควรตั้งคณะกรรมการพิจารณาการดำเนินงานขององค์การเอกชนต่างประเทศ ตามระเบียบกระทรวงแรงงาน ว่าด้วยการเข้ามาดำเนินงานขององค์การเอกชนต่างประเทศใน

ประเทศไทย พ.ศ. 2541 ประกอบด้วยข้าราชการระดับสูงเกือบทุกกระทรวงของรัฐร่วมมือกัน เพราะการดำเนินการด้านสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานนั้นมีกฎหมายที่กฎหมายกำหนดไว้อย่างชัดเจน อาจมีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่มีความบกพร่องอยู่และจัดตั้งหน่วยงานราชการที่สามารถทำงานร่วมกันแบบบูรณาการ จัดระบบการจัดการแรงงานให้มีประสิทธิภาพ มีฐานข้อมูลความต้องการแรงงานของผู้ประกอบการอย่างชัดเจนทั้งจำนวนแรงงานและประเภทของงาน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 ที่มีผลต่อการลงทุนจากต่างประเทศ ในกรณีที่การลงทุนนั้นมีบุคคลต่างด้าวเข้ามาเกี่ยวข้องทำงานในประเทศไทย และพระราชกำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2536 สำหรับงานอื่นแรงงานต่างด้าวจะทำได้ก็ต่อเมื่อได้รับใบอนุญาตทำงานจากอธิบดีกรมการจัดหางาน

4. ด้านการจัดการคุณภาพชีวิต พบว่าในเรื่องมาตรฐานสิทธิมนุษยชน การคุ้มครองชีวิตของมนุษย์ที่อยู่ในภาวะตกทุกข์ได้ยาก ต้องอาศัยบทบาทของผู้มีอำนาจหน้าที่ในการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานต้องประกันสิทธิในชีวิต เนื้อตัวร่างกายของแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า มิให้มีการฆ่าฟัน ทรมาณ หรือลงโทษโดยไม่ใช้กระบวนการยุติธรรมต่อแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าเหล่านี้ ต้องส่งเสริมสิทธิในการมีคุณภาพชีวิตที่ดี และจัดหาทรัพยากรมาเพื่อส่งเสริมให้ผู้อพยพมีข้าวกิน มียาใช้ มีที่พักพิง จึงอาจต้องอาศัยความร่วมมือมาจากหลายส่วน รัฐอาจมีหน้าที่ในเบื้องต้นเท่าที่รัฐจะสามารถจัดให้ได้ รัฐบาลมีหน้าที่ต้องดำเนินการอย่างเคร่งครัดจริงจังโดยแสวงหาความร่วมมือจากประชาคมโลกในการจัดการปัญหา เพราะประชาคมโลกก็มีหน้าที่ในการยื่นมือเข้าไปช่วยด้วยเช่นกัน และที่

สำคัญที่สุดคือ ความร่วมมือของประเทศต่างๆ ที่เผชิญปัญหานี้ร่วมกัน เช่น รัฐบาลพม่า ที่จะต้องแสวงหาทรัพยากรและมาตรการต่างๆ มาส่งเสริมคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าที่อพยพมาทำงานในประเทศไทย รัฐบาลสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา จะต้องถือเป็นปัญหาที่จะต้องร่วมรับผิดชอบในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณหรือออกกฎหมายกำหนดให้รัฐบาลต้องจัดเก็บภาษีหรือใช้ภาษีที่จัดเก็บมาแล้วจัดตั้งเป็นกองทุนเพื่อสวัสดิการและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของแรงงานไทย แรงงานต่างด้าว ซึ่งเป็นแนวทางเดียวกับพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ.2518 ที่กำหนดแนวทางปฏิบัติต่อกันระหว่างบุคคลสองฝ่ายคือฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้าง เพื่อให้บุคคลทั้งสองฝ่ายได้มีความเข้าใจอันดีต่อกัน สามารถทำข้อตกลงในเรื่องสิทธิหน้าที่และผลประโยชน์นั้น

5 ด้านสังคมที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายสัญชาติพม่าในจังหวัดสมุทรสาคร มีปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติดและเรื่องสิ่งแวดล้อม มีขยะมาก ชุมชนสกปรกขึ้นเพราะความไม่มีระเบียบของแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมาย พบว่ามีการลักทรัพย์เกิดขึ้นในชุมชนอยู่จำนวนมาก มีการทะเลาะวิวาทจากการดื่มสุราและมีการลักทรัพย์จากร้านค้าชุมชนไทย ทำให้คนไทยบางส่วนเกิดความหวาดระแวงและหวาดกลัวภัยจากแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าผิดกฎหมายที่มาอาศัยอยู่ในชุมชน ขณะเดียวกันคนไทยก็มีการทำผิดกฎหมายกับแรงงานต่างด้าวพม่า เช่น การทำร้ายร่างกายถึงชีวิต การละเมิดทางร่างกาย จิตใจ รวมทั้งการเอาเปรียบแรงงานพม่าผิดกฎหมาย ด้วยการตั้งข้อหาทำงานผิดประเภทแล้วส่งกลับไปยังชายแดนพม่า ทำให้พวกเขาต้องเสียเงินค่าเดินทางกลับเข้ามาใหม่ และต้องจ่ายเงินค่าคุ้มครองพิเศษให้กับเจ้าหน้าที่รัฐทุกเดือน เพื่อแลกกับการถูกจับกุมและส่งกลับ สตรีและเด็ก

มักจะเป็นผู้ถูกทำร้ายมากที่สุด และเป็นมูลเหตุของการก่อคดีทางเพศและการค้ามนุษย์หรือการถูกเอารัดเอาเปรียบจากเจ้าหน้าที่ของรัฐและกลุ่มนายจ้างที่ไร้จริยธรรม แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าส่วนใหญ่ไม่สามารถอ่าน-เขียนภาษาไทยได้ และไม่เข้าใจกฎหมายพื้นฐาน จึงมีปัญหาในการออกนอกสถานประกอบการ เนื่องจากนายจ้างมักจะยึดบัตรประจำตัวของแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าไว้ เกิดปัญหาถูกจับกุมเมื่ออยู่นอกสถานประกอบการแล้วพุดกับเจ้าหน้าที่ไม่รู้เรื่องก็จะถูกรีดไถได้ง่ายๆ รวมทั้งถูกดำเนินคดีนอกกระบวนการยุติธรรม ถูกทรมาน ขู่กรรโชก ถูกจับกุมคุมขังตามอำเภอใจ ถูกบังคับใช้แรงงาน และยังถูกละเมิดร่างกาย จิตใจ โดยบางครั้งเป็นการกระทำจากฝ่ายเจ้าหน้าที่ จากข้าราชการและตำรวจทุจริต นายจ้างไร้ศีลธรรม และพวกนักเลงอันธพาลแนวทางแก้ไขปัญหา เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกหน่วยงานควรเข้มงวดกวดขันให้มากยิ่งขึ้น ในเรื่องรัฐการเคลื่อนย้ายแรงงานจากต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทยมีปริมาณเพิ่มขึ้นทุกปี จากสถิติผู้ต้องขังแรงงานต่างด้าวที่ถูกจับเนื่องจากเข้าเมืองผิดกฎหมายหรือ กระทำความผิดในคดีต่างๆ และกำลังรอการส่งกลับหรือผลักดันออกนอกประเทศในแต่ละปีมีปริมาณเพิ่มสูงขึ้น โดยมีผู้ต้องขังชาวพม่าจำนวนมากที่สุด เช่นเดียวกับอิเรเกียติการ (2554) ซึ่งได้วิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดและพบว่า องค์ประกอบด้านสังคมมีคะแนนเฉลี่ยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี และปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านสังคม

6. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ พบว่า ปัญหาแรงงานไม่ว่าไทยหรือต่างด้าวที่ถูกกฎหมาย ผิดกฎหมาย หรือได้รับการผ่อนผันโดยทั่วๆ ไป ไม่มีสิทธิที่จะเรียกร้องค่าแรงตามมาตรฐานที่รัฐบาลกำหนดค่าแรงขั้นต่ำวันละ 300 บาท หรือบริการการดำรงชีพของตัวเองและครอบครัว สาเหตุจาก

เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ใส่ใจการทำงานอย่างจริงจัง เพื่อรักษาสีทึบของแรงงาน นายจ้างไม่คิดที่จะปฏิบัติเรื่องค่าจ้างและบริการการดำรงชีพอย่างจริงจัง กลุ่มนายจ้างที่มีอิทธิพลทางการเงิน ทางการเมือง ที่ขาดจริยธรรมด้วยแล้วจะเอาเปรียบแรงงานต่างด้าว นายจ้าง/ผู้ประกอบการก็ไม่ใส่ใจในมาตรฐานฝีมือแรงงาน ทำให้ชาวพม่าอพยพมาทำงานในประเทศไทยมีจำนวนมาก เกินกำลังที่รัฐบาลจะจัดสวัสดิการทางเศรษฐกิจเพื่อสนับสนุนคุณภาพชีวิตของแรงงานพม่าผิดกฎหมาย แรงงานที่ไร้ฝีมือค่าแรงต่ำไม่มีเงินออมเนื่องจากค่าครองชีพสูง จึงไม่สามารถเข้าถึงสวัสดิการ และการคุ้มครองด้านต่างๆ ตลอดจนไม่ได้รับค่าแรงตามที่กฎหมายกำหนด แนวทางแก้ไขปัญหาคือการจัดการด้านเศรษฐกิจในแต่ละปีควรมีรายงานที่ชัดเจนถึงจำนวนแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าที่แน่นอน มีการจัดชั้นแรงงานตามทักษะ มีการอบรมให้กับแรงงานต่างด้าว นายจ้างก็ต้องมีการปฏิบัติตามกฎหมายที่จริงจัง ให้ความเป็นธรรมกับลูกจ้างสัญชาติพม่าเคร่งครัดการปฏิบัติตามกฎหมาย และกำหนดโทษให้สูงขึ้น โดยเฉพาะในกรณีที่มีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปเกี่ยวข้องนอกจากนี้ ต้องปราบปรามยาเสพติดที่แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องเด็ดขาดเพราะปัญหายาเสพติดจะนำปัญหาอื่นๆ ตามมา บูรณาการการทำงานร่วมกันทั้งในส่วนของภาครัฐ ผู้ประกอบการ ลูกจ้างรวมถึงรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่ายเพื่อนำมาสู่ทางออกในการแก้ปัญหา เชื่อว่าจะสามารถยกระดับพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยให้สูงขึ้น เนื่องจากแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ก่อให้เกิดการขับเคลื่อนด้านรายได้ส่งผลให้เกิดประโยชน์ทางธุรกิจต่อการเมืองไทย ให้มีความมั่นคงทาง การเมืองจากฐานเศรษฐกิจที่มั่นคง เพราะมีแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าเป็นกลุ่มขับเคลื่อนทางธุรกิจฐานล่าง ในส่วนความคิดเห็นของสถานประกอบการที่ขออนุญาต

ผ่อนผันนำแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานมาก พบว่า มีงานบางประเภทที่แรงงานไทยปฏิเสธที่จะทำงาน สถานประกอบการจึงเลือกที่จะจ้างแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงาน เนื่องจากมีความจำเป็นต้องใช้แรงงาน และ ระวังงศ์และคณะ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานนอกระบบ : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ขับขี่มอเตอร์ไซด์รับจ้าง และผู้ค้าขายตลาดนัดในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่ากลุ่มผู้ค้าขายตลาดนัดโดยรวมมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลางคุณภาพชีวิตในระดับไม่ดีมากๆ ได้แก่ ด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และ จารัสฤทธิรงค์ จรัมย์พร และ อภิพรชัยสกุล (2554) วิจัยเรื่อง ชีวิตความเป็นอยู่ของแรงงานต่างด้าวใน 11 จังหวัดสำคัญในประเทศไทย ปี พ.ศ.2553 พบว่าแรงงานส่วนใหญ่มีความพึงพอใจกับรายได้ที่ได้รับ

7. ปัจจัยด้านสุขภาพ พบว่า แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายที่ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน เกิดปัญหาด้านสุขภาพยังไม่ได้รับการดูแลโดยตรงจากบริการที่ทางราชการจัดให้ ส่วนหนึ่งเป็นโรคติดต่อและเจ็บป่วยด้วยโรคที่ประเทศไทยเคยควบคุมได้แล้ว ได้แก่ มาเลเรีย ใช้เลือดออก โรคเรื้อน วัณโรค โรคเท้าช้าง และไข้กาฬหลังแอ่น ต้องรักษากันเองตามมีตามเกิดโดยใช้ยาพื้นบ้าน เมื่ออาการหนักจริงถึงจะไปโรงพยาบาล ซึ่งก็ต้องระมัดระวังคอยหลบหลีกเจ้าหน้าที่และไม่ค่อยจะมีเงินในการรักษาทำให้การควบคุมดูแล และการป้องกันโรคไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร อาจทำให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคเหล่านี้ในประเทศไทยได้อีก นายจ้างละเลยไม่ไปทำประกันสังคมให้กับลูกจ้างเป็นเหตุให้ผู้ใช้แรงงานเสียสิทธิในการได้รับการบริการด้านสุขภาพอนามัย ทั้งที่เป็นสวัสดิการที่จำเป็นที่สุดในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ นอกจากนี้รัฐบาลจะต้องจัดอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขให้แรงงานต่างด้าว หรือ อสต. เพื่อเป็นสื่อบุคคลร่วมกันดูแลสุขภาพของคนต่างด้าว

ซึ่งจะเพิ่มประสิทธิภาพระบบป้องกันและควบคุมโรคเมื่อไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และลดช่องว่างด้านภาษา ซึ่งได้ทดลองจัดอบรมแล้วในพื้นที่ตัวอย่างของ จังหวัดสมุทรสาคร ประสบผลสำเร็จ ไม่พบโรคระบาดในพื้นที่พักอาศัยของแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่ามาเป็นเวลานานมากแล้ว สอดคล้องกับ บุญช่วยเหลือ (2547) วิจัยเรื่อง ความคาดหวังของนายจ้างต่อการจัดระบบแรงงานต่างด้าวของจังหวัดจันทบุรี พบว่านายจ้างมีความรู้ ความเข้าใจ ต่อการจัดระบบแรงงานต่างด้าวมากในการตรวจสอบสุขภาพและการประกันสุขภาพ และ ไชยชนะ (2552) วิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานไทยในสิงคโปร์ พบว่า องค์กรประกอบคุณภาพชีวิตการทำงานที่อยู่ในระดับสูง ได้แก่ด้านสุขภาพจิต ด้านสุขภาพร่างกาย และ ให้อำนาจ และ กิตติสุขสถิตย์ (2553) วิจัยเรื่อง การทำงานและความพึงพอใจเกี่ยวกับการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพของแรงงานต่างด้าวไม่มีใบอนุญาตทำงานในประเทศไทยพบว่า ในด้านการเข้าถึงบริการทางด้านสุขภาพแรงงานต่างด้าวที่ไม่มีใบอนุญาตทำงานใช้บริการด้านสุขภาพน้อยกว่าแรงงานต่างด้าวมีเอกสารอนุญาตทำงาน

8. ด้านการพัฒนาการจัดการคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายพบว่าปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ที่ผ่านกระบวนการของกลุ่มนายหน้าจะสามารถได้ทำงานทันที แต่หากทำตามกระบวนการที่มีสัญญาว่าจ้างตาม MOU จะต้องรอนานถึง 4 เดือน หรือบางครั้งก็ไม่มีหนังสือเรียกให้ทำงาน ที่มีปัญหาอย่างมากคือนายจ้างจะต้องยื่นขอโควตากับกรมการจัดหางาน แรงงานต่างด้าวต้องพิสูจน์สัญชาติ ทางกรมไทยจะทำการตรวจลงตรา ประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร และออกใบอนุญาตทำงานแบบถูกกฎหมาย หรือ work permit ซึ่งกระบวนการนี้ได้แก้ไขให้มีความสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ปัญหาที่อยู่ของกลุ่มแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าที่มาจากกลุ่มชนเผ่าต่างๆ ไม่มี

หนังสือรับรองสัญชาติจากประเทศพม่า แรงงานส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความสามารถ ขาดความชำนาญและฝีมือแรงงาน ไม่มีศักยภาพเพียงพอที่จะปฏิบัติงานที่ต้องใช้ทักษะและเทคโนโลยีทันสมัย ตามมาตรฐานสากลเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพที่ดีได้ จึงต้องเลือกที่จะเข้าเมืองแบบผิดกฎหมายเพื่อหลีกเลี่ยงระบบที่ยุ่งยากดังกล่าวเพราะได้ทำงานแน่นอน จึงต้องมีมาตรการเข้มงวดกวดขันควบคุมกลุ่มนายหน้าที่ลักลอบพาคนต่างด้าวเข้ามาในประเทศไทยอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมีมาตรการในการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องของไทยให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างสุจริตและจริงจัง เป็นไปตามตัวบทกฎหมายอย่างเคร่งครัด มีการลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดอย่างเด็ดขาด สถานประกอบการภาคอุตสาหกรรมควรพัฒนาสมรรถนะการบริหารจัดการด้านแรงงานขององค์กรให้มีประสิทธิภาพ พัฒนาด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาระบบบริหารจัดการและสมรรถนะบุคลากรตามมาตรฐานแรงงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล สอดคล้องต่อความต้องการของภาคเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันบนเวทีโลก รวมทั้งส่งเสริมให้แรงงานมีความมั่นคงในการทำงาน มีหลักประกันและมีคุณภาพชีวิตที่ดี สอดคล้องกับ ระวีวงศ์ และคณะ (2552) ซึ่งวิจัยเรื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานนอกระบบ : ศึกษาเฉพาะ กรณีผู้ขับขี้ออเตอร์ไซด์รับจ้างและผู้ค้าขายตลาดนัดในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าสำหรับกลุ่มผู้ขับขี้ออเตอร์ไซด์รับจ้างส่วนใหญ่ มีคุณภาพชีวิตในระดับปานกลาง โดยคุณภาพชีวิตที่อยู่ในระดับดี ได้แก่ ด้านสุขภาพจิต ชีวิตครอบครัวและชีวิตการทำงานตามลำดับ และคุณภาพชีวิตที่ไม่ดีมาก ๆ ได้แก่ ด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

9. ปัจจัยด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายสัญชาติพม่าในจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ปัญหาที่ไม่มีกฎระเบียบหรือกฎหมายไปบังคับให้ผู้ใช้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย จึงไม่มีหลักประกันว่านายจ้างจะต้องจัดสวัสดิการเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่แรงงานเหล่านี้ จึงต้องเร่งดำเนินการแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบ และระดมความร่วมมือจากองค์กรภาครัฐในประเทศและต่างประเทศในการรวบรวมทรัพยากรการพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานต่างด้าวเหล่านี้ ประชาสัมพันธ์ด้านมนุษยธรรมกระตุ้นความร่วมมือทำให้คนเหล่านี้ออกมาแสดงตัวให้ชัดเจนเพื่อให้รัฐบาลไทยเข้าไปให้การบริการดูแลด้านการพิสูจน์สิทธิได้ง่าย ให้ต่างด้าวมาลงทะเบียนง่าย คัดกรองได้ง่าย โดยองค์การนานาชาติ ได้ยินดีและให้ความร่วมมือทั้งองค์กรในเครือข่ายสหประชาชาติ องค์กรอนามัยโลก ยูนิเซฟ องค์กรดูแลผู้อพยพ ซึ่งทำงานร่วมกันอยู่แล้ว ก็ จะทำงานร่วมกันมากขึ้น จะต้องมีการเจรจากับรัฐบาลพม่าในเรื่องการจัดการแรงงานให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมายอย่างจริงจัง กำหนดโควตาการจ้างแรงงานต่างด้าวและออกใบอนุญาตทำงาน จัดทำฐานข้อมูลแรงงานต่างด้าว ทำทะเบียนประวัติ เพื่อคุ้มครองแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าในเรื่องการทำงานให้ได้รับสิทธิตามกฎหมาย ผู้ประกอบการควรดูแล จัดระบบแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าเหล่านี้ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถอยู่ร่วมกับสังคม และไม่ก่อให้เกิดปัญหากับประชาชนภายในประเทศ สอดคล้องกับ กันทะวันนา (2550) ซึ่งได้วิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบ ตำบลริมปิง อำเภอลำพูน พบว่า แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ มีระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาองค์ประกอบคุณภาพชีวิตทั้ง 4 ด้าน พบว่า แรงงานมีคุณภาพชีวิตที่ดี ด้านจิตใจมากที่สุด

รองลงมาคือด้านร่างกาย ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสัมพันธภาพทางสังคมตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 นโยบายการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวถูกต้องตามกฎหมาย ควรลดขั้นตอนลง สามารถปฏิบัติได้ง่ายและรวดเร็ว (One-Stop Service) จะช่วยให้มีแรงงานถูกกฎหมายเพิ่มมากขึ้น ปัญหาคุณภาพชีวิตก็จะลดน้อยลง

1.2 ควรมีมาตรการรองรับปัญหาที่เกิดจากแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าที่เข้ามาทำงานในไทย และควบคุมปัญหาอาชญากรรมยาเสพติด การพนัน การค้ามนุษย์ การลักขโมย การก่อเรื่องวุ่นวาย และการมีบุตร ซึ่งบุตรของแรงงานต่างด้าวอาจจะเป็นปัญหาต่อสังคมไทยในอนาคต

1.3 หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านแรงงาน ควรพิจารณากำหนดบทลงโทษนายจ้าง หรือโรงงานที่ละเมิดสิทธิลูกจ้างที่เป็นแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า โดยเฉพาะการค้ามนุษย์ อย่างเข้มงวด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาขั้นตอน วิธีการ รูปแบบการค้ามนุษย์ของนายจ้าง หรือโรงงาน การละเมิดสิทธิลูกจ้างที่เป็นแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายสัญชาติพม่า ที่เดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทย

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนไทยในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครซึ่งมีแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายสัญชาติพม่าเข้าไปอาศัยอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงให้ครอบคลุมทั้งด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคม เพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาแบบยั่งยืนต่อไป

References

- Boonchalua, Therasuk. (2547). **Employers' expectation of the alien labor system of Chanthaburi province**. Bangkok : Department of Employment.
- Chaichan, Tuangporn. (2552). **Quality of Work Life of Thai Workers In Singapore**. Public Administration, Chiang Mai University. Wattanawong, Chantarathana, et, al. (2553). **Guidelines and Mechanisms for Solving the Problem of Overlapping / Guam between Non-state and Lao Foreign Workers**. Bangkok : The Thailand Research Fund.
- Department of Employment. (2556). **Document for seminars, provincial work on copyright registration** Bangkok: Department of Employment
- Holamyong, Charamporn and Krittsukltid, Sirinan. (2553). **Quality of work life and happiness**. Nakhon Pathom: Institute for Population and Social Research, Mahidol University.
- Jumrusrutirong, Apichat, Holamyong, Jarampron and Apiponchaisakul, Kanya. (2554). **Living of migrant workers in 11 major provinces in Thailand in 2010**. Mahidol University.
- Kantawan, Thawatchai (2550). **Quality of life of informal workers in Rim Ping Subdistrict, Mueang Lamphun District**. Public Health Branch, Chiang Mai University.
- Rakkrittaya, Chatri (2540). **Problems in the enforcement of labor protection laws and illegal foreign workers**. Thesis, Chulalongkorn University.
- Ravivong, Wijit, et, al. (2550). **Education for the development of quality of working life of informal workers: study only cases of motorcyclists And market traders in Bangkok**. Bangkok: Human Resources Institute, Thammasat University.
- Therakaikamjorn, Arda (2554). **Quality of life of the Elderly in Suthep Subdistrict Municipality, Mueang District, Chiang Mai Province**. Chiang Mai University.